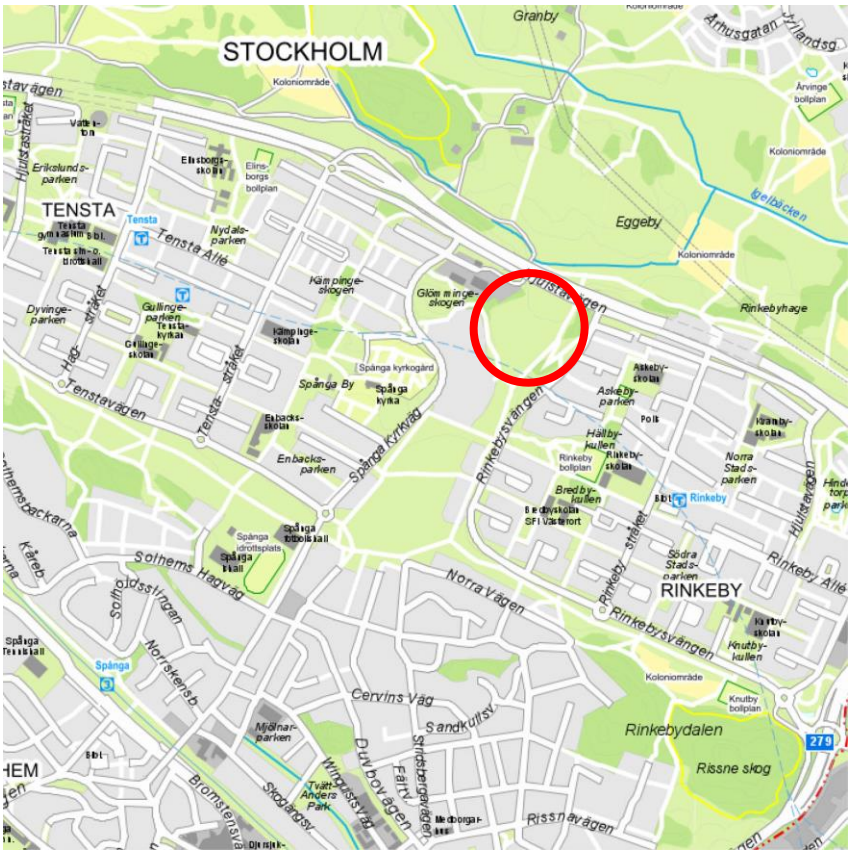
Stadsbyggnadskontoret
Planavdelningen
Siri Ersson
Telefon 08-508 273 24

Samrådshandling
Dnr 2020-06526
2021-05-10

Planbeskrivning
Förslag till detaljplan för del av Akalla 4:1, idrottsanläggning i norra Spångadalen, i stadsdelarna Tensta och Rinkeby, S-Dp 2020-06526

Karta med planområdet markerat med röd ring.

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Sammanfattning

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att planlägga för en ny anläggning för idrottsändamål i norra Spångadalen. Avsikten är att anlägga antingen en multifunktionell bollplan för fotboll, softball och baseboll samt en cricketplan eller två cricketplaner istället för en multifunktionell bollplan och en cricketplan. Båda förslagen möjliggörs genom detaljplanen. En servicebyggnad och parkeringsplatser för bil och cykel föreslås i anslutning till planerna. Angöring sker från Krällingegränd.

Idrottsanläggningen ska anpassas till Spångadalens kulturhistoriska värde i form av bevarad öppen mark i dalgången och inordna sig i natur- och kulturmiljön. Nya gångbanor föreslås genom planområdet.

Detaljplanen ligger i linje med stadens mål om att främja ett rikt och levande idrottsliv och det idrottspolitiska programmet att få fler invånare i Stockholm fysiskt aktiva. Staden ska kunna erbjuda alla stadens invånare, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning och etnisk och socioekonomisk bakgrund, möjligheter till ett aktivt liv. Befolkningen i Stockholm växer snabbt och planförslaget blir ett viktigt bidrag för att uppfylla behovet av nya idrottsanläggningar.

Byggaktör är fastighetskontoret. Stockholms stad är markägare. Markanvisning för idrottsanläggning inom området beslutades i exploateringsnämnden 2020-08-27.

Miljöbedömning

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL eller MB att en miljöbedömning behöver göras.

Tidplan

Utifrån att erforderligt underlag för detaljplanens framtagande levereras enligt uppsatt projekttidplan samt att det under planprocessen inte tillkommer eller uppdagas nya omständigheter, som inte kunnat förutses, förväntas följande tidplan:

Samråd: 18 maj- 28 juni 2021
Granskning: januari 2022
Antagande: april 2022

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Innehåll

Inledning **4**
Handlingar 4
Planens syfte och huvuddrag 4
Plandata 5
Tidigare ställningstaganden 5
Förutsättningar **8**
Natur 8
Geotekniska förhållanden 11
Hydrologiska förhållanden 11
Dagvatten 12
Befintlig bebyggelse 13
Landskapsbild 13
Kulturhistoriskt värdefull miljö 13
Offentlig service 15
Gator och trafik 15
Störningar och risker 17
Planförslag **18**
Idrottsanläggning 18
Gator och trafik 26
Dagvatten 29
Skyfall 31
Teknisk försörjning 31
Konsekvenser **32**
Undersökning om betydande miljöpåverkan 32
Naturmiljö 32
Miljökvalitetsnormer för vatten 33
Landskapsbild 33
Kulturhistoriskt värdefull miljö 33
Rekreation och upplevelsevärden 34
Störningar och risker 34
Trafik 36
Barnkonsekvenser 37
Tidplan **37**
Genomförande **38**
Organisatoriska frågor 38
Verkan på befintliga detaljplaner 38
Fastighetsrättsliga frågor 38
Ekonomiska frågor 39
Tekniska frågor 40
Genomförandetid 41

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Inledning

Handlingar

Planhandlingar
Planförslaget består av plankarta med bestämmelser. Där höjder förekommer redovisas dessa i höjdsystemet RH2000. Till planen hör denna planbeskrivning.

Utredningar
Utredningar som tagits fram under planarbetet är
- *Kulturmiljöanalys och konsekvensbedömning inför detaljplan* (KMV forum, 2021)
- *Naturvärdesinventering* (Ekologigruppen, 2021)
- *Dagvattenutredning Järva IP* (Ekologigruppen, 2021)
- *Utrednings PM Geoteknik – Markförhållanden och grundläggning* (Structor, 2021)
- *Trafikutredning idrottsanläggning* (Structor, 2021)
- *Miljöteknisk undersökning Norra Spångadalen* (Structor, 2021)
- *Riskbedömning* (Brandkonsulten, 2021)
- *Spridningsberäkning NO2 och PM10* (Enviconsult AB, 2021)
- *Bullerutredning inför nybyggnad av idrottsanläggning* (Akustikbyrån, 2021)
- *Utredning sportbelysning* (msib, 2021)

Övrigt underlag
- *Program landskap* (LAND Arkitektur, 2021)
- *Illustrationsmaterial servicebyggnad* (Cedervall arkitekter, 2021)

Medverkande
Planen är framtagen av Siri Ersson, stadsplanerare. Kartingenjör är Oscar Jarheim.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att planlägga för en ny anläggning för idrottsändamål i norra Spångadalen. Avsikten är att anlägga antingen en multifunktionell bollplan för fotboll, softball och baseboll samt en cricketplan eller två cricketplaner istället för en multifunktionell bollplan och en cricketplan. En servicebyggnad och parkeringsplatser för bil och cykel föreslås i anslutning till bollplanerna. Angöring sker från Krällingegränd.

Spångadalen är en viktig koppling för grönstrukturen mellan de omkringliggande stadsdelarna och Järva friområde. Spångadalen ska fortsatt upplevas som ett öppet och tillgängligt

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

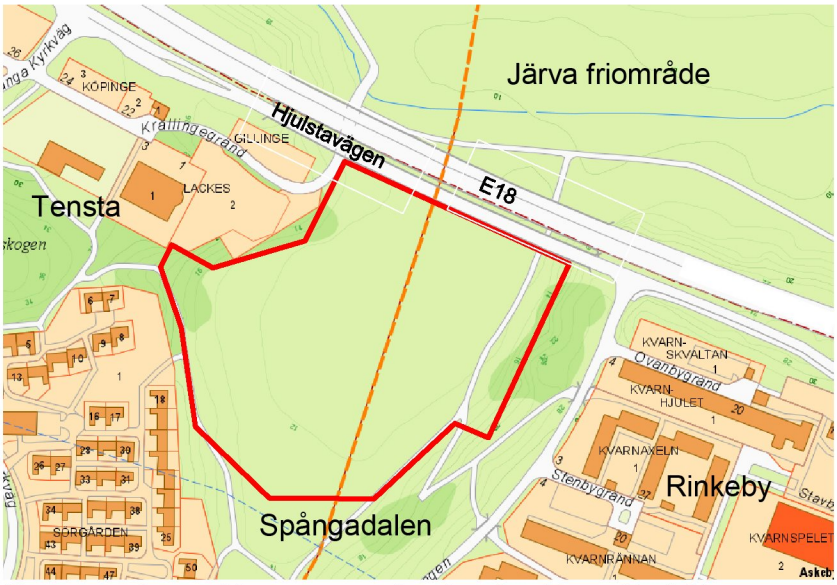
rekreationsområde. Idrottsanläggningen ska anpassas till Spångadalens kulturhistoriska värde i form av bevarad öppen mark i dalgången och inordna sig i natur- och kulturmiljön. Detaljplanen säkerställer nya gångbanor genom idrottsanläggningen.

Plandata

Läge, areal, markägoförhållanden

Planområdet ligger i norra Spångadalen, inom fastigheten Akalla 4:1. Gränsen mellan Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning går genom planområdet.

Hjulstavägen och E18 går norr om det aktuella planområdet och ytterligare norr om E18 ligger Järva friområde. Planområdet är cirka 4 hektar stort. Stockholms stad är markägare.

Karta över planområdet som är markerad med röd linje. Kartbild: Stadsbyggnadskontoret.

Tidigare ställningstaganden

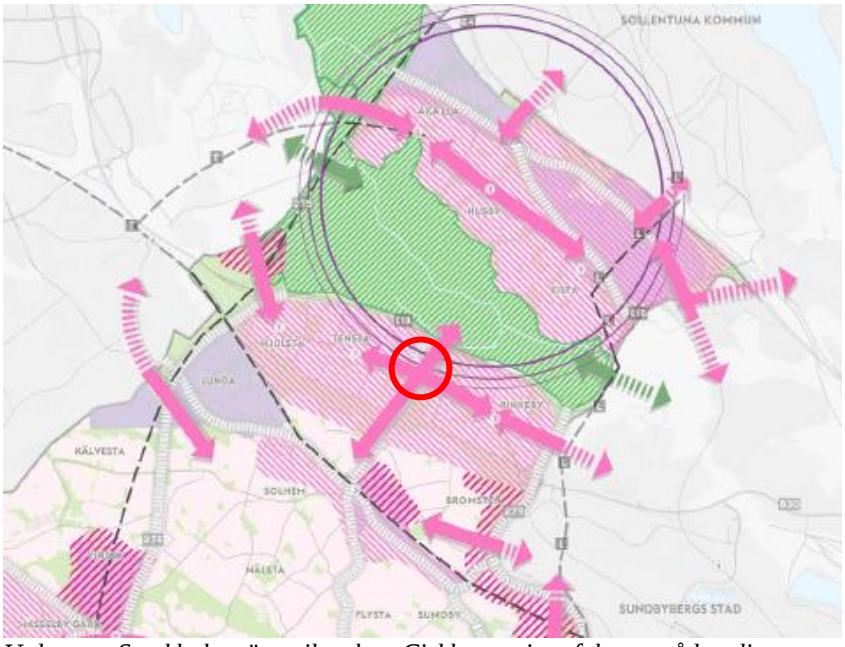
Översiktsplan

Detaljplaneförslaget bedöms ha stöd i översiktsplanen. Tensta-Rinkeby-Spånga är utpekat som ett prioriterat, strategiskt samband som kan stärkas genom utveckling av bostäder, offentlig service och nya mötesplatser. Genom stadsutveckling ska sammankopplingen av Tensta mot Solhem och Rinkeby förbättras och det är angeläget att förbättra gång- och

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

cykelvägarna mellan områdena samt att parkstråket i bland annat Spångadalen utvecklas med nya attraktioner.

Ett av stadsbyggnadsmålen i översiktsplanen är *En sammanhängande stad* vilket bland annat innebär att det ska finnas målpunkter i varje stadsdel. Målpunkter kan vara platser som kan skapa nya relationer i staden och stärka sammanhållningen mellan stadsdelar. Exempel på sådana målpunkter är idrottsplatser, bollplaner eller lekplatser. Ytterligare ett medel att nå målet är att skapa sammanhängande parknät. Genom att utveckla välskötta gröna samband med populära funktioner längs välanvända promenadstråk kan gröna områden bidra till en sammanhängande stad.

Utdrag ur Stockholms översiktsplan. Cirklarna visar fokusområden dit investeringar och planeringsresurser ska riktas. De ljusrosa skrafferade ytorna visar stadsutvecklingsområden där komplettering kan ske och de rosa pilarna visar strategiskt viktiga samband. Detaljplanen läge är inom den röda cirkeln.

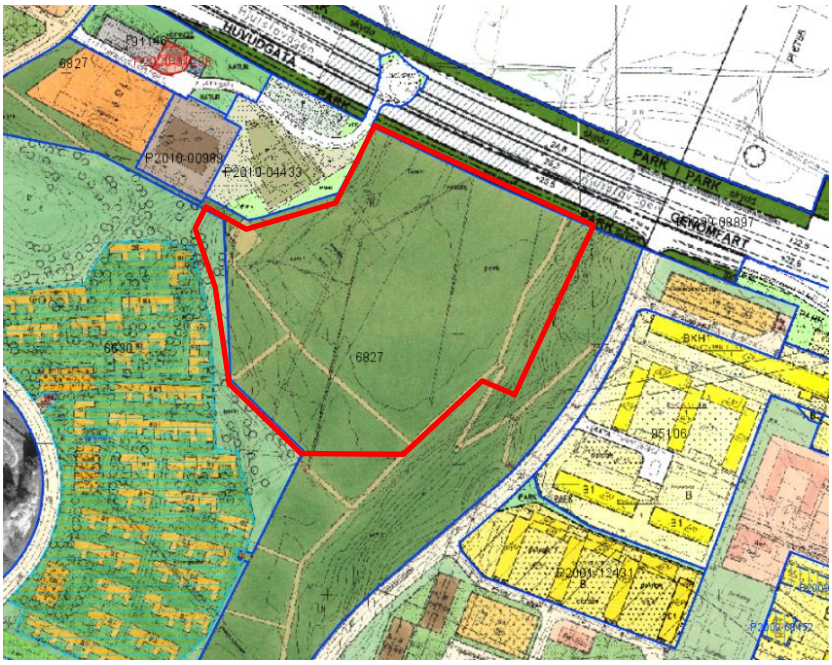
Detaljplan

Gällande detaljplan som omfattar ytan för aktuellt planområde är PL 6827 Stadsplan för Spångadalen, vilken anger parkändamål.

Del av planerna Dp 1999–08897, Detaljplan för Hjulstavägen, Kymlingelänken, del av Ulvsundavägen, Enköpingsvägen, Bergslagsvägen, Akallalänken samt del av Hanstavägen m m och PL 6630, Detaljplan för Södergården, ingår i detaljplanens område.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

I anslutning till aktuellt planområde gäller Dp 2010–04433, Detaljplan för fastigheten Lackes 2 mm vilken anger centrumändamål – moskéverksamhet.

Gränsen för planområdet är markerat i rött. Kartbild: stadsbyggnadskontoret.

Kommunala beslut i övrigt

Markanvisning
Exploateringsnämnden har markanvisat området till fastighetskontoret 2020-08-27.

Start-PM
Beslut om att påbörja planarbetet fattades av stadsbyggnadsnämnden 2020-08-27.

Riksintressen
E18 är utpekad som riksintresse för kommunikation.

Kulturreservat
Planområdet angränsar till Järva friområde, som skyddas genom Igelbäckens kulturreservat. Friområdet är en viktig del i den regionala gröna infrastrukturen och utgör ett kärnområde i Stockholms gröna infrastruktur (ESBO).

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Förutsättningar

Natur

Mark och vegetation
Området utgörs av en stor, relativt plan gräsyta med några få rester av åkerholmar. Markytan varierar något i höjd inom planområdet. I dalgångens mitt är höjdnivåerna lägre och marken stiger i utkanterna av planområdet. Utanför planområdet stiger marken betydligt högre i både öster och väster.

I planområdets sydvästra del förekommer växtlighet i form av buskar och träd. Väster om planområdet, i en relativt brant sluttning, finns en blandbarrskog. I planområdets östra del finns en större träddunge.

Naturvärden
I området har totalt fem naturvårdsarter registrerats. Gnagspår av reliktbock, smultron och gökärt påträffades vid genomförd naturvärdesinventering och prästkrage och granbarkgnagare är arter som 2018 registrerats på Artportalen.

I inventeringsområdet har ett objekt med påtagligt naturvärde (klass 3) påträffats. Naturvärdesobjektet är beläget i nordvästra delen av inventeringsområdet och består av en smal remsa barrblandskog som fortsätter utanför detaljplanens område. Objektet utgörs av många äldre tallar och granar i norra delen av objektet och grova aspar i sydväst, med inslag av sälg närmast gräsplanen, liksom rönn och bryn med bärande buskar av slånbär. I buskskiktet växer bland annat sly av ek. I markskiktet växer arter som gökärt, rödsvingel och smultron. Objektet ligger i sluttning med relativt brant lutning uppåt.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Resultatet av naturvärdesinventeringen där ett objekt med påtagligt naturvärde identifierades vilket illustreras med orange yta. Två särskilt skyddsvärda träd, markerade i rött, har identifierats. Bild: Ekologigruppen.

Objektet bedöms ha ett påtagligt biotopvärde eftersom det finns relativt god tillgång på död ved i form av bland annat lågor av sälg som är solexponerade vid gräsplanen, lågor av gran och björk och en högstubbe av gran. Biotopvärdet baseras även på förekomsten av ett särskilt skyddsvärt träd (klass 1) (ett grovt hålträd av asp i den sydvästra delen av objektet), två skyddsvärda träd (klass 2) och tretton värdefulla träd (klass 3). Objektet bedöms ha ett visst artvärde eftersom granbarkgnagare tidigare påträffats (Artportalen 2018). Granbarkgnagare har ett högt indikatorvärde, vilket ger ett visst artvärde. Smultron och gökärt är relativt allmänt förekommande naturvårdsarter som även påträffades i objektet, men som inte påverkar artvärdet.

Den stora gräsytan med enstaka inslag av träd i form av exempelvis ekar i gräsytans nordvästra kant saknar tillräckliga värden för att uppnå visst naturvärde. Gräsmattan är en bruksgräsmatta, vilket betyder att den klipps regelbundet och innehåller vanliga gräsmattearter såsom olika gräsarter och inslag av örter såsom femfingerört och rölleka. Floran är gödselpåverkad och inga ovanliga hävdgynnade arter kunde identifieras.

Spridningssamband

Norr om inventeringsområdet ligger Järva friområde, en del av Järvakilen som sträcker sig från trakten kring Sigtuna i nordväst till Lidingö i sydost. Järvakilen är viktig för flera artgruppers rörlighet och innehåller även viktiga livsmiljöer för grod- och

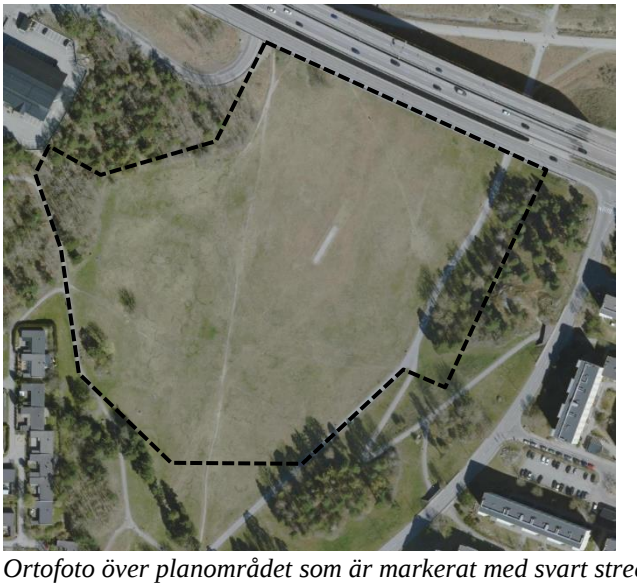
Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

kräldjur. I geografisk anslutning till aktuellt inventeringsområde finns tre kända lekmiljöer för groddjur, varav två ligger inom Järva friområde. Mindre vattensalamander och vanlig groda är de vanligast förekommande arterna i närområdet. Då lekmiljöer för groddjursarter saknas inom inventeringsområdet bedöms områdets enda två möjliga funktioner för groddjuren vara som spridningsväg och övervintringsområde.

Inventeringsområdet ligger delvis inom område med medelhög tillgänglighet inom Stockholms stads habitatnätverk för barrskogsmesar och helt utanför det regionala nätverket. Inom området saknas kvalitéer i form av sammanhängande barrskog som kan utgöra troliga miljöer för häckning. Fåglar knutna till barrskog är beroende av att kunna röra sig mellan områden med sammanhängande barrskog och det är inte uteslutet att skogsmarken kring planområdet fungerar som en viloplats eller födosöksmiljö för flera arter barrskogslevande fåglar. Inventeringsområdet i sig bedöms inte innehålla några särskilda kvalitéer som inte är allmänt förekommande i närområdet.

Rekreation, friluftsliv och idrott

Spångadalen utgör ett viktigt park- och rekreationsområde för närliggande stadsdelar. I dag finns en cricketplan inom planområdet. Även i den södra delen av Spångadalen finns en yta för cricketspel. Andra idrottsplatser i närområdet är Spånga idrottsplats som ligger cirka en kilometer från planområdet. Inom Tensta och Rinkeby finns ett antal bollplaner, ofta i anslutning till skolor.

Ortofoto över planområdet som är markerat med svart streckad linje. Utslagsplats för befintlig cricketplan syns i mitten av planområdet. Bild: stadsbyggnadskontoret.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Inom Igelbäckens kulturreservat finns möjligheter till sport- och friluftsaktiviteter med motionsspår, ridvägar och ett nät av promenadvägar. Vid Eggeby gård finns ett utomhusbad, Järvabadet. Genom kulturreservatet löper *Tidens väg* som är en kulturhistorisk vandring.

Staden avser att ersätta Nälsta basebollplan i Tenstadalen med en dagvattenanläggning då det föreligger stor översvämningsrisk på platsen. Platsen bedöms därmed inte vara lämplig för idrottsändamål. Denna detaljplan kompenserar för den yta för idrottsändamål som försvinner i Tenstadalen.

Geotekniska förhållanden

Markförhållanden

Planområdet utgörs till större del av postglacial lera. I områdets utkanter finns ett tunt eller osammanhängande ytlager av morän ovan berg och i sydvästra delen av området förekommer sandig morän. Det förekommer synligt berg i sydvästra delen av planområdet.

Inom planområdet finns ett antal ledningar i form av elledningar, dagvattenledningar, vattenledningar, tele och kabel-TV.

Ras/skred

Ett område strax utanför aktuellt planområde beskrivs som ett aktsamhetsområde avseende risk för skred vilket baseras på att det finns lutningar som överstiger 1:10 och att det kan förekomma finjordar av lera eller silt. Någon ras eller skredrisk bedöms inte förekomma inom planområdet i dag.

Hydrologiska förhållanden

Översvämningsrisker

Stora delar av planområdet ligger i en sänka som vid skyfall kan översvämmas 0,1- 0,5 meter. Ett skyfallsstråk går igenom planområdet från söder och två skyfallsstråk går igenom planområdet från väster.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Planområdet ingår i Edsvikens och Igelbäckens tekniska avrinningsområden. Planområdet ligger nära gränsen till Bällstaåns tekniska avrinningsområde. Edsviken, Igelbäcken och Bällstaån är alla vattenförekomster enligt EU:s vattendirektiv,

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

vilket innebär att det finns miljökvalitetsnormer som ska uppfyllas för vattenförekomsterna.

Ekologisk status för Igelbäcken är i dag måttlig (VISS, 2020-12-15). God ekologisk status ska uppnås till år 2033. Ekologisk status uppnås inte på grund av övergödning samt morfologiskt tillstånd och kontinuitet vilka båda klassas med status måttlig. Kemisk status är i dag ej god (VISS, 2020-12-15). Enligt miljökvalitetsnormerna ska god kemisk ytvattenstatus uppnås år 2027. Kemisk status uppnås ej på grund av att gränsvärdet för PFOS överskrids samt på grund av överallt överskridande ämneshalter av bly och PBDE.

Ekologisk status för Edsviken är i dag otillfredsställande (VISS, 2020-12-15). God ekologisk status ska uppnås till år 2027. Ekologisk status uppnås inte på grund av övergödning. Främsta anledning till klassningen är kvalitetsfaktorn näringsämnen (totalhalter av kväve och fosfor sommartid) som har dålig status. Kemisk status är i dag ej god (VISS, 2020-12-15) på grund av att gränsvärdena för de prioriterade ämnena antracen, tributyltenn (TBT), kvicksilver och kvicksilverföreningar (Hg) och polybromerade difenyletrar (PBDE) överskrids. God status ska uppnås år 2027.

Dagvatten

Området är beläget i en dal med markhöjder på mellan cirka +10 och +13 meter på större delen av grönytan och upp till cirka +30 meter i områdets utkanter. Planområdet påverkas av två huvudsakliga avrinningsområden. Ett avrinningsområde omfattar största delen av planområdet och dess närmsta omgivning samt en del av Rinkeby där dagvatten leds via en parkväg från Rinkeby i sydöst. Dag- och skyfallsvatten från detta avrinningsområde avrinner framför allt under mitten av bron. Det andra avrinningsområdet omfattar ett område nordväst om planområdet vars dagvatten rinner längs bilvägen i norr och därefter ut under bron. Vägen lutar svagt mot kantstenen.

Majoriteten av områdets dagvatten infiltrerar i mark eller avrinner vidare norrut under bron enligt beskrivning ovan. Fem dagvattenbrunnar finns också inom planområdet. Norr om E18 leds dagvattenledningen ut i ett sankmarksområde och dagvattendike.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Två lokala åtgärdsprogram (LÅP) pågår i närheten av planområdet. Söder om planområdet i Spångadalen finns en översilningsyta och väster om planområdet, mellan Lunda industriområde och Tensta, planeras en dagvattenpark som ska rena dagvatten och fungera som flödesutjämning för dagvatten från bland annat Lunda industriområde.

Befintlig bebyggelse

Bebyggelsen inom Tensta och Rinkeby är uppförd grupperad i tre parallella bälten i öst-västlig riktning. Längst i norr är bebyggelsen som högst, med utsikt över Järva friområdes öppna landskap. Mot dalgången i söder är bebyggelsen lägre. Mötet mellan de höga skivhusen uppe på höjden i Rinkeby och den lågt belägna Spångadalen är ett tydligt uttryck för det rådande stadsbyggnadsidealet under bebyggelsens tillkomsttid. I nära anslutning till planområdet finns ett radhusområde.

I anslutning till planområdet finns ett grönområde som 2012 planlades för centrumändamål (moskéverksamhet) och parkering och bortom detta finns en kyrka.

Landskapsbild

Spångadalen sträcker sig från Bromsten till Järva friområde och är en viktig grön koppling för de omkringliggande stadsdelarna Bromsten, Tensta och Rinkeby. Spångadalen är i dag ett öppet parkstråk med gräsytor, träddungar och gångbanor, vissa anlagda och vissa upptrampade.

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Bebyggelse

Planområdet gränsar till två av Stadsmuseet grönklassade bebyggelseområden. I sydväst om planområdet, i en slänt ned mot dalen, ligger radhusområdet Sörgården. På höjden öster om planområdet ligger ett område med skiv- och lamellhus väl synliga från Spångadalen. Båda dessa områden är utpekade som bebyggelse som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

En stor del av planområdet ingår i stadsdelen Tensta, som i helhet pekats ut som kulturhistoriskt särskilt värdefull helhetsmiljö på grund av bebyggelsen stora byggnadshistoriska värden.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

I nära anslutning till planområdet ligger Spånga kyrka som tillsammans med prästgården och den intilliggande kyrkbyn har utgjort en viktig plats sedan åtminstone 1100-talet varifrån kyrkans äldsta delar härstammar. Kyrkan är omgiven av fornlämningar som visar på en användning av platsen som sträcker sig mycket längre bakåt i tiden. Spånga kyrka är en byggnad av synnerligen högt kulturhistoriskt värde.

Kulturlandskap

Planområdet bedöms som helhet vara ett område med kulturhistoriska värden. Det kulturhistoriska värdet hos planområdet är bedömt utifrån planområdets relation till dess omgivning där de avläsbara uttrycken förstärker varandra och där planområdet utgör en viktig del för att geografiskt sammanlänka närliggande områden med höga kulturhistoriska värden.

De bevarade öppna dalgångarna är ett spår av ett karaktärsskapande historiskt landskap. Spångadalen motsvaras av de gamla gårdarnas åker- och ängsmark och relaterar genom den öppna karaktären om den historiska markanvändningen. De öppna sammanhängande parkstråken Spånga- och Rinkebydalen är så kallade dalstråksparker. Dalstråksparkerna är karaktäristiska för dessa områden och utgör en väsentlig del av förståelsen för områdets karaktär, topografi och funktion.

Park- och grönstråkens utbredning och utformning i dalgångslandskap med långa siktlinjer, stora gräsytor, växtlighet, gångstråk och platser för aktivitet är viktiga för upplevelsen av stadsdelarnas karaktär. Parkstråkens sammanlänkning och Järva friområdes kulturlandskap är en väsentlig kvalitet som är känslig för förändringar som bryter grönstrukturen och möjligheten att på gångstråk orientera sig ut på fältet.

För Järva friområde inrättades 2006 Igelbäckens kulturreservat för att bevara och utveckla odlingslandskapet.

Fornlämningar

I dag finns inga kända fornlämningar inom planområdet. På höjden väster om planområdet har tidigare funnits flera stensättningar, vilka i dag är borttagna.

Även fornlämningar som inte är registrerade eller påträffade har automatiskt skydd av lagen och det är markägarens eller byggaktörens ansvar att meddela länsstyrelsen om fornlämningar påträffas vid markarbeten.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Offentlig service

Skola och förskola

Askeby skola ligger inom 400 meter och Rinkeby skola ligger drygt 500 meter från planområdet. Närheten till ett antal skolor gör att idrottsplatsen har goda förutsättningar för att kunna nyttjas dagtid under vardagar.

Gator och trafik

Gatunät

Planområdet går i dagsläget inte att nå med bil utan endast via gång- och cykelbanor. Lokalgatan Krällingegränd är närmaste gata.

Biltrafik

Krällingegränd, som ligger nordväst om planområdet, är en lokalgata som leder trafik förbi planområdet mot Järva friområde, Järvabadet, Eggeby gård och kolonilottsområden. För Krällingegränd finns inget uppmätt flöde för biltrafik, men trafiken är begränsad förutom under tider då Järvabadet är öppet. Under sommarhalvåret är det många besökare till Järvabadet och bilar parkeras trots förbud inom Järva friområde. Staden har ett pågående arbete för att hantera parkeringssituationen samt för att begränsa obehörig trafik inom Järva friområde. Även annan olovlig körning sker inom friområdet och denna trafik passerar planområdet.

Parkering i anslutning till detaljplaneområdet saknas i dag. Inom kvarteret Köpinge 3, närmast Spånga Kyrkväg, finns cirka 30 allmänna parkeringsplatser för parkering i max två timmar.

E18 leds på bro direkt norr om planområdet och Hjulstavägen går parallellt med E18. Här passerar ett stort antal fordon per dygn.

Gång- och cykeltrafik

På var sida om detaljplaneområdet finns anordnade gångbanor försedda med belysning. Dessa ansluter till gångbanor längs Spångadalen i söder och Järva friområde i norr. Väster om planområdet ansluter gångbanor mellan bebyggelsen och längs Krällingegränd. Öster om planområdet ansluter gångbanor som är trafikseparerade från biltrafiken. Trafikspareringen innebär att gångbanorna inte ligger direkt intill vägarna samt att de är planskilda vid korsningspunkter. Genom planområdet finns utöver gångbanorna även en upptrampad stig i nord-sydlig

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

riktning som visar ett önskat stråk mot Järva friområde vars funktion bör bevaras.

Gångstråket längs Krällingegränd har en bredd om drygt en meter på en kortare sträcka i kurvan ner mot fältet. Detta tillsammans med den stora längslutningen gör att sträckan är svår att ta sig fram på med exempelvis rullstol. Mellan Krällingegränd och busshållplatsen vid Hjulstavägen finns en gångkoppling. Krällingegränd saknar gångbana på sträckan mellan Spånga Kyrkväg och befintlig vändplan.

Ett pendlingscykelstråk försett med belysning löper längs planområdets östra sida. Bredden uppgår till cirka 3,75 meter och delas med fotgängare. Stråket ansluter både i norr och söder till öst/västliga pendlingscykelstråk. Det finns också cykelstråk (parkvägar) kring området som ansluter mot såväl Tensta som Rinkeby.

Merparten av de gångstråk i området kan nyttjas även för cykel, förutom stråket längs Krällingegränd som enbart är anordnad som gångbana längs vägkanten.

Kollektivtrafik

Rinkeby och Tensta tunnelbanestationer (blå linje) ligger cirka en kilometer öster om respektive väster om planområdet. Busshållplats *Krällingegränd* på Hjulstavägen är närmaste busshållplats, ca 200 meter från planområdet. Hållplatsen trafikeras av tre linjer:

- 514 (Spånga Station – Sollentuna station) med två avgångar/timme kl. 05-06, fyra avgångar/timme kl. 06-19 samt två avgångar/timme kl. 19-03
- 540 (Universitetet – Tensta Centrum) med fyra avgångar/timme kl. 05-19 samt två avgångar/timme kl. 19-03
- 196 (Stockholm C – Hjulsta – Stockholm C, nattbuss) med cirka fem avgångar kl. 01-04

I översiktsplanen pekas en framtida koppling för stomnätet för buss ut, från Rinkeby, över Järva friområde till Kista. När och var denna koppling kan dras är ännu inte utrett men bör tas i beaktande i en kommande planläggning, för att inte motverka en eventuell kommande dragning.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Tillgänglighet

Genom Spångadalen går gång- och cykelbanor utan större lutningar. I och med dalgångens höjdskillnader finns även kopplingar som inte är tillgängliga, längs Krällingegränd exempelvis. Genom planområdet finns upptrampade stigar.

Störningar och risker

Förorenad mark

Utförd undersökning visar att det i området förekommer ca 0,4-1,6 meter fyllning som underlagras av lera. Uppmätta föroreningshalter i jord bedöms understiga det riktvärde som gäller för planerad markanvändning (riktvärdet för känslig markanvändning). Markvatten och grundvatten är undersökt och sammanfattningsvis kan det konstateras att det påträffats en förhöjd halt av PFAS som kan riskera att röra sig mot recipienten Igelbäcken.

Genomförd riskbedömning, enligt Naturvårdsverkets riskbedömningsmodell för förorenad mark, visar att föroreningarna i mark inte utgör en särskild risk avseende människor och miljö inom planområdet. Riskbedömningen visar även att föroreningarna i grundvattnet inte bedöms utgöra en hälsorisk för människor eller miljö inom planområdet.

Luft

Miljökvalitetsnormerna för NO2 och PM10 klaras med marginal både i dagsläget och år 2040, trots prognoserade trafikökningar. När det gäller Sveriges miljömål finns det risk att de tangeras eller överskrids närmast bron för PM10.

Buller, vibrationer

Beräknad dygnsekvivalent ljudnivå från vägtrafik uppgår till 55-60 dBA för delen av planområdet närmast vägkanten och 50-57 dBA för ytan längre från bullerkällan. Dimensionerande ljudkälla är i huvudsak buller från trafik på E18, men ett visst bidrag förekommer även från lokalgatorna.

Farligt gods

E18 är utpekad som primär led för farligt gods och passerar på bro cirka 14 meter från planområdet. Hjulstavägen är sekundär led för farligt gods och passerar på bro i direkt anslutning till planområdet. På Krällingegränd sker transporter till drivmedelsstationen 225 meter väster om planområdet.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Planförslag

Idrottsanläggning

Detaljplanen möjliggör en ny anläggning för idrottsändamål. Idrottsanläggningen ska anpassas till dalgångens kulturhistoriskt värdefulla miljö och vara en integrerad del av dalgången. Norra Spångadalen ska fortsatt upplevas som en inbjudande och offentlig plats och det ska vara möjligt att röra sig genom idrottsanläggningen på ett gent och tryggt sätt.

Två bollplaner föreslås inom detaljplanens område. Två alternativ för idrottsanläggningen har utretts under planarbetet.

Alternativ 1: En multifunktionell bollplan för fotboll, softboll och baseboll på konstgräs samt en cricketplan, främst på naturgräs. Cricketplanen placeras närmast Hjulstavägen och den multifunktionella planen i planområdets västra del.

Illustrationsplan över föreslagen idrottsanläggning. Alternativ 1 innebär en ny multifunktionell bollplan och en ny cricketplan. Illustration: LAND Arkitektur.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Alternativ 2: Två cricketplaner, främst på naturgräs. En utslagsplats i konstgräs placeras i mitten av de båda bollplanerna.

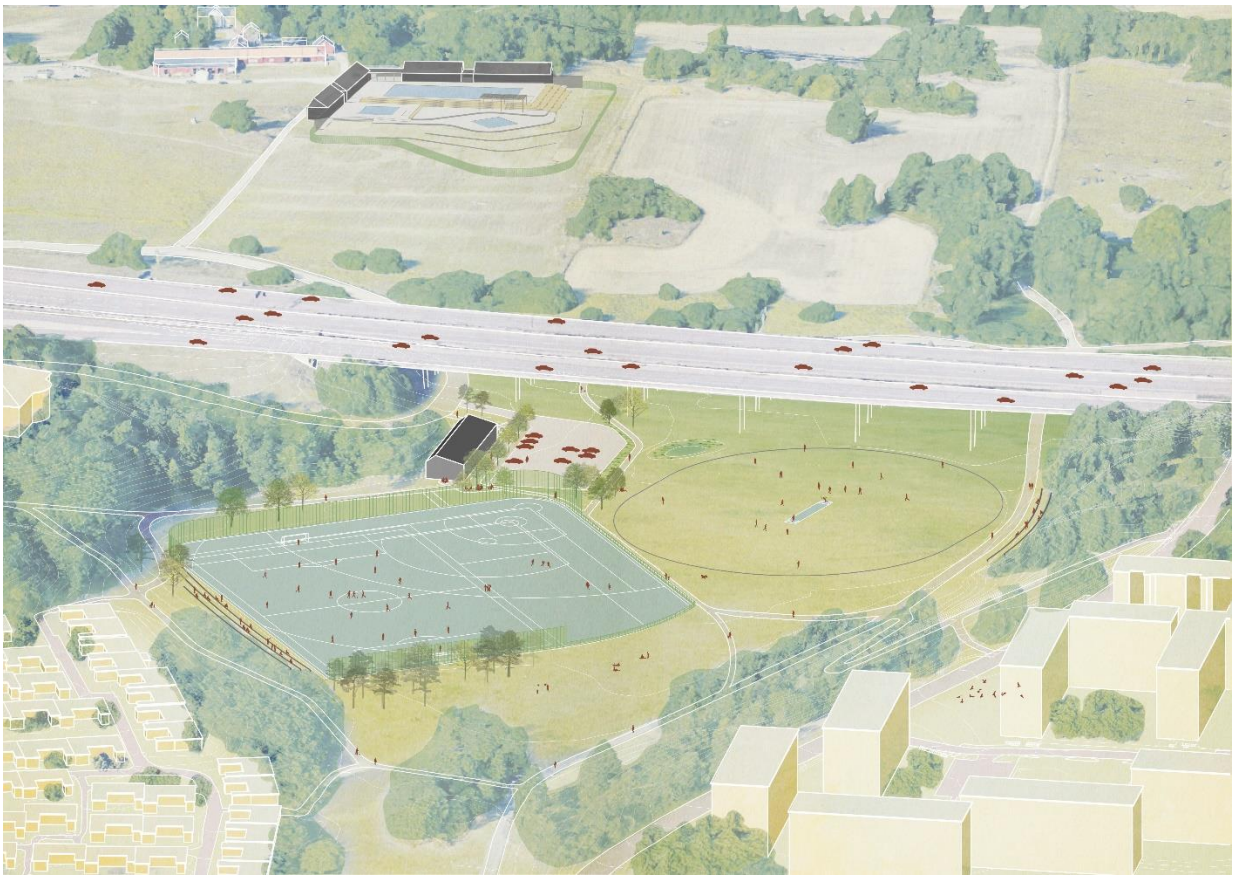
Illustrationsplan över föreslagen idrottsanläggning. Alternativ 2 innebär två nya cricketplaner. Illustration: LAND Arkitektur.

De två alternativen skiljer sig inte åt när det kommer till beräknat antal besökare, servicebyggnadens ytbehov och parkeringsbehov.

Anpassning ska göras efter terrängförhållanden och de naturliga höjdskillnaderna ska bevaras där det går. Höjdskillnader tas upp med trappor, sittmurar och mjuka slänter. Bestämmelsen n_3 reglerar att höjdskillnader mellan kvartersmark och allmän plats ska utformas med mjuka slänter och terrassering med sittmur.

Murar ska undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Om murar krävs bör de vara låga och även ha en funktion som sittplats.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Perspektiv över föreslagen idrottsanläggning (alternativ 1). Illustration: LAND Arkitektur.

Multifunktionell bollplan

Detaljplanen möjliggör anläggande av en multifunktionell bollplan med konstgräs (alternativ 1). Bollplanen ska inrymma spel för fotboll, softboll och baseboll.

Om instängsling av den multifunktionella bollplanen inte kan undvikas av säkerhetsskäl bör stängsel vara väl gestaltade och genomsiktliga för att dalgångens visuella öppenhet fortsatt ska gå att uppleva. Stängsel föreslås vara lägre mot dalgångens mitt medan de kan tillåtas vara något högre mot dalgångens ytterkant.

Då bollplanen ska inrymma bland annat fotboll krävs en anpassning av marknivåer för att plana ut marken. Markhöjder behöver sänkas, framför allt i detaljplanens västra del, och planas ut i övriga delar av bollplanen.

Högst 5 % av marken där den multifunktionella konstgräsplanen placeras får hårdgöras för att bibehålla dalgångens gröna landskap. Detta möjliggör en hårdgjord yta runt planen där

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

granulat kan samlas upp. Detta regleras genom bestämmelsen n_5. En konstgräsplan klassas inte som hårdgjord mark.

Sektioner över alternativ 1 med en multifunktionell bollplan och cricketplan. Illustration: LAND Arkitektur

Cricketplan

Delar av planområdet används redan i dag till att spela cricket och det finns ett behov av att förbättra möjligheten till cricketspel. Förslaget syftar därmed till att utveckla och ytterligare aktivera denna del av Spångadalen för cricket.

Runt cricketplanen föreslås en låg kant i stenmaterial som markerar idrottsplanens yta. Detta bidrar till att dalgången fortsatt kan upplevas som öppen och siktlinjer bibehålls. Då cricketspel tål något större höjdskillnader är det en lämplig sport att inordna i dalgången och anpassning kan i stor utsträckning ske efter befintliga terrängförhållanden även om viss utjämning av marken krävs.

Ett alternativ som utretts är att anlägga två cricketplaner inom detaljplaneområdet (alternativ 2). I detta förslag utgår den multifunktionella bollplanen. För den västra delen av planområdet kräver detta något mindre markarbeten då en cricketplan förutom att tåla något större höjdskillnader också kräver en mindre yta och kan förläggas mer mot dalgångens mitt. Detta bidrar till att övergången till parkmarken väster om den västra bollplanen höjdmässigt kan bli något mer naturlig.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Marken där cricketplanen placeras får inte hårdgöras för att bibehålla dalgångens gröna landskap. Detta regleras genom bestämmelsen n_4.

Sektioner över alternativ 2 med två cricketplaner. Illustration: LAND Arkitektur

Bebyggelse

Inom detaljplanen föreslås en servicebyggnad innehållande omklädningsrum, samlingslokal, pentry, teknik- och förrådsutrymme, allmänna toaletter, personalutrymme och garage. Byggnaden består av en våning och har en total bruttoarea om 400 kvadratmeter.

Servicebyggnaden placeras i brynzonen mellan dalgångens gräsyta och den sluttande skogbeklädda marken nordväst om planområdet, för att på så vis anpassas till landskapet och inte påverka dalgångens öppenhet. Byggnaden ska till färg och form inordna sig i dalgångens natur- och kulturmiljö. Höjdsättning regleras runt byggnaden för att säkerställa en anpassning till kringliggande terräng.

Byggnadens höjd regleras genom nockhöjd. Byggnadshöjd regleras för att säkerställa att byggnaden upplevs som en våning hög.

Byggnadens form med sadeltak och asymmetrisk profil möter den branta slänten och den öppna dalgången. Taket ges brantare lutning i väst och flackare mot öst. Takets material fortsätter ner till mark och skapar ett enhetligt uttryck med en slät yta utan hängrännor och stuprör.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

En fasad med en vertikalitet i strukturen, i syfte att upplevas som lockpanel i trä, föreslås. Planförslaget möjliggör en byggnad i en mörkare jordkulör. Gestaltningen bör vara enkel och neutral samt kan med fördel hämta inspiration från naturen och dalgången avseende material och kulörer. En accentkulör synliggör entréer.

Komplementbyggnad med sopstation och väderskyddad cykelparkering placeras norr om servicebyggnaden och ska gestaltningsmässigt höra ihop med servicebyggnaden. Dess tak föreslås förses med vegetation för att bättre inordna byggnaden i naturmiljön. Nockhöjd regleras med 3,5 meter.

Följande utformningsbestämmelser (f) föreslås:

- f_1 - Fasad ska utföras i mörk jordkulör.
- f_2 - Fasad ska ha en struktur som ger uttryck för en vertikalitet.

Mörka jordkulörer enligt bild föreslås för byggnadens fasad. Bild: Cedervall arkitekter.

Fasaden ska ha en struktur som tar inspiration från en lockpanel, med en tydlig vertikalitet (höger i bild). En accentkulör föreslås vid dörrar för att markera entréer (vänster i bild). Bild: Cedervall arkitekter.

Servicebyggnadens föreslagna fasadutformning. Illustration: Cedervall arkitekter.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

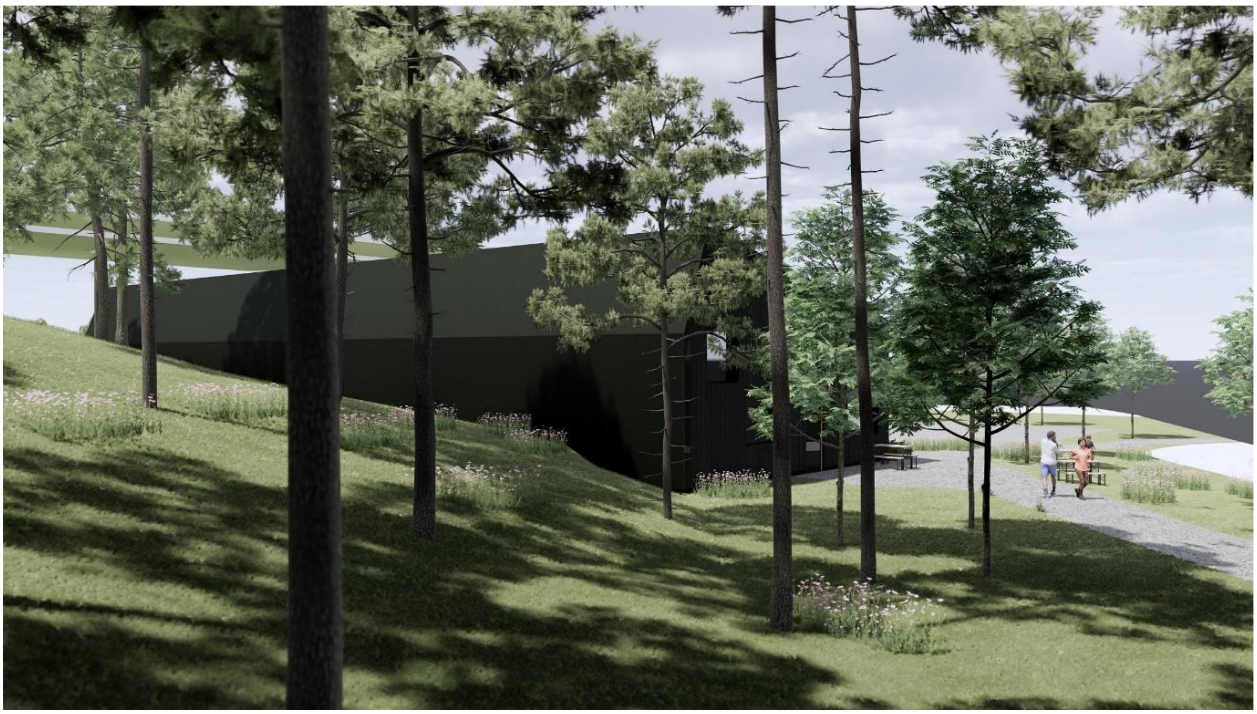

Vy över servicebyggnaden från söder. Illustration: Cedervall arkitekter.

Vy över servicebyggnaden från nordost. Cykel- och bilparkering föreslås i anslutning till servicebyggnaden. Illustration: Cedervall arkitekter.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Vy över servicebyggnadens baksida och skogsparti i en brant slänt.
Illustration: Cedervall arkitekter.

Vegetation, mark och park

Nya träd placeras i brynzoner, runt parkering och i åkerholmar som föreslås återskapas för att på så sätt kompensera för de träd och åkerholmar som behöver tas bort i samband med detaljplanens genomförande. Återskapande av åkerholmar kommer inte kunna återspegla dalgångens agrara historia likt befintliga åkerholmar, men det är ett sätt att visa på tidigare markanvändning samtidigt som dalgångens rumsliga upplevelse förstärks.

Gestaltningen ska vara av naturligt slag och tillkommande växtlighet ska anpassas till områdets karaktär och efterlikna befintlig växtlighet. Om möjligt ska träd som behöver tas bort återplanteras inom planområdet. Vid nyplantering av träd ska arter som finns i området, så som tall, asp och sälg, användas. Inget skyddsvärt träd bedöms behöva fällas.

Gestaltningen runt servicebyggnaden ska upplevas inbjudande och inneha en högre detaljeringsgrad. Markbeläggningen bör anknyta till områdets karaktäristiska material, som ofta är av natursten.

Bilparkeringen omgärdas av en växtbädd eller svackdike. Grus används som markbeläggning för bilparkeringen. Även nya gångbanor har en markbeläggning i grus.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Inom detaljplanens område regleras mark med allmän plats park. Idrottsanläggningen ska samspela med parkområdet genom att anpassa till befintliga terrängförhållanden samt inordna möblering i form av sittmurar i parkmiljön.

Gestaltningen av belysningsmaster och armaturer är viktigt för dalgångens upplevelse. De för området karaktäristiska belysningsarmaturerna bör återanvändas längs nya gångbanor. En begränsning av höjd på belysningsmaster ska studeras vidare under planarbetet.

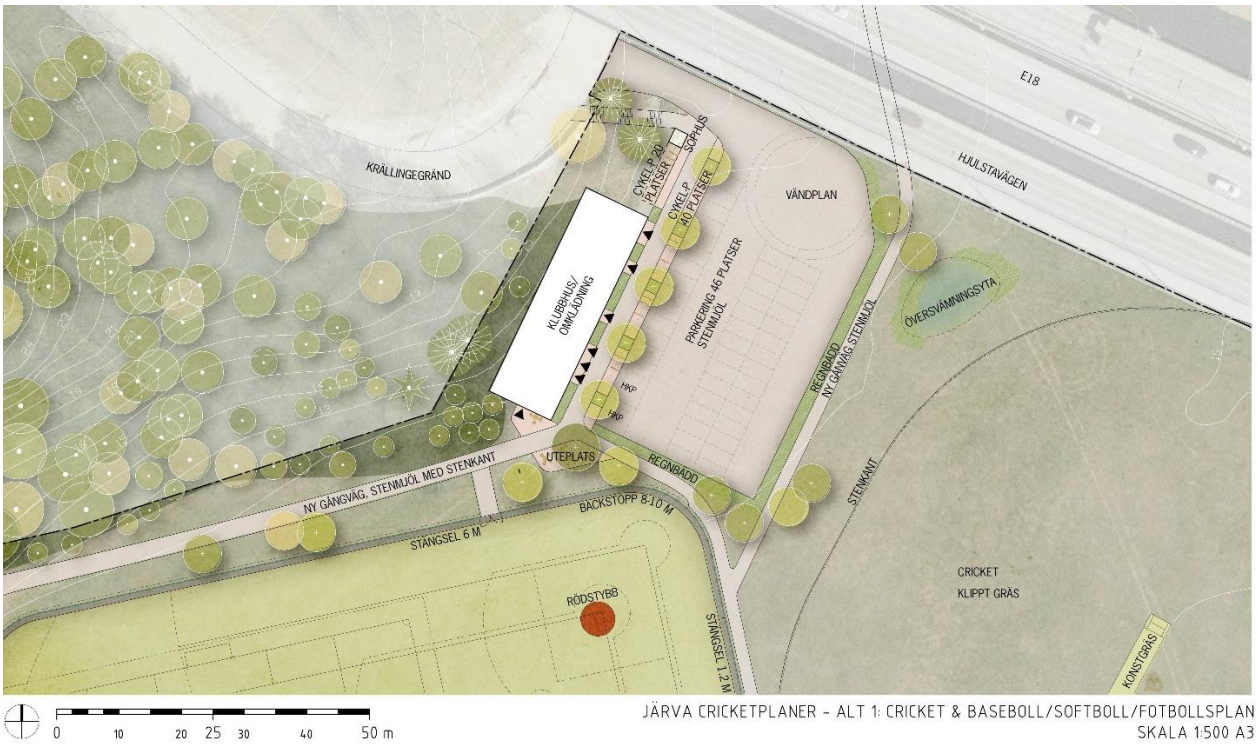
Gator och trafik

Gatunät

Befintligt gatunät kommer nyttjas för att angöra idrottsanläggningen. Detaljplanens genomförande innebär inga nya gator.

Biltrafik

Angöring med bil föreslås ske från Krällingegränd. En parkeringsplats som täcker idrottsanläggningens behov om cirka 46 parkeringsplatser ska finnas varav två HKP. I anslutning till parkeringen finns en vändplan där sopbil och spelarbussar kan angöra och vända.

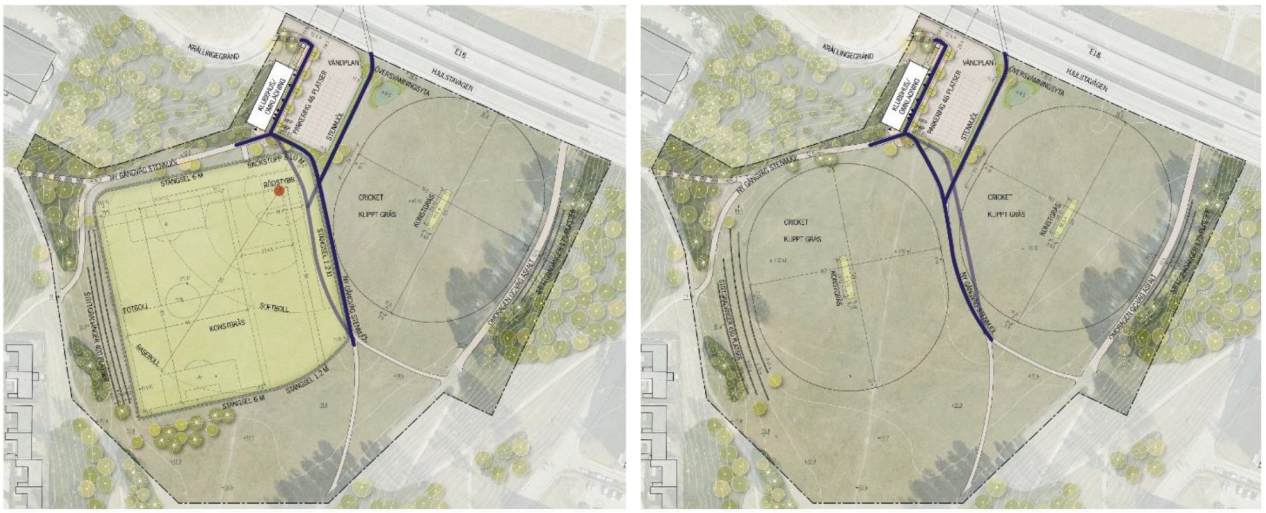

Illustrationsplan över parkering, vändplan och servicebyggnad. Illustration: LAND Arkitektur

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Gång- och cykeltrafik

Nya gångbanor föreslås till och genom idrottsanläggningen. Gångbanorna leder bland annat mot Järva friområde och Järvabadet samt söderut genom Spångadalen. Ett x-område (x_2) är breddat för att möjliggöra goda kopplingar oavsett vilket alternativ som genomförs (se förklaring under *Idrottsanläggning* på sida 18-19). Inom det utpekade x_2-området ska marken vara tillgänglig för allmännyttig gångbana med en bredd om minst 2 meter. Om alternativet med två cricketplaner genomförs kan kopplingen på så vis anläggas något längre åt sydväst för att öka bollplanernas avstånd till E18 samt avståndet mellan kopplingen och den östra cricketplanen. Bestämmelsen x_1 innebär att mark ska vara tillgänglig för allmännyttig gångtrafik. Nya gångbanor kommer även kunna nyttjas för cykel.

Illustrationsplan som visar hur gångbanorna (x_1 och x_2) går genom kvartersmark för de båda alternativen. Till vänster visas alternativ 1 och till höger alternativ 2. Den mörka linjen i kartbilderna illustrerar aktuell dragning för respektive alternativ. Den ljusa linjen illustrerar det andra alternativets dragning. Illustration: LAND Arkitektur.

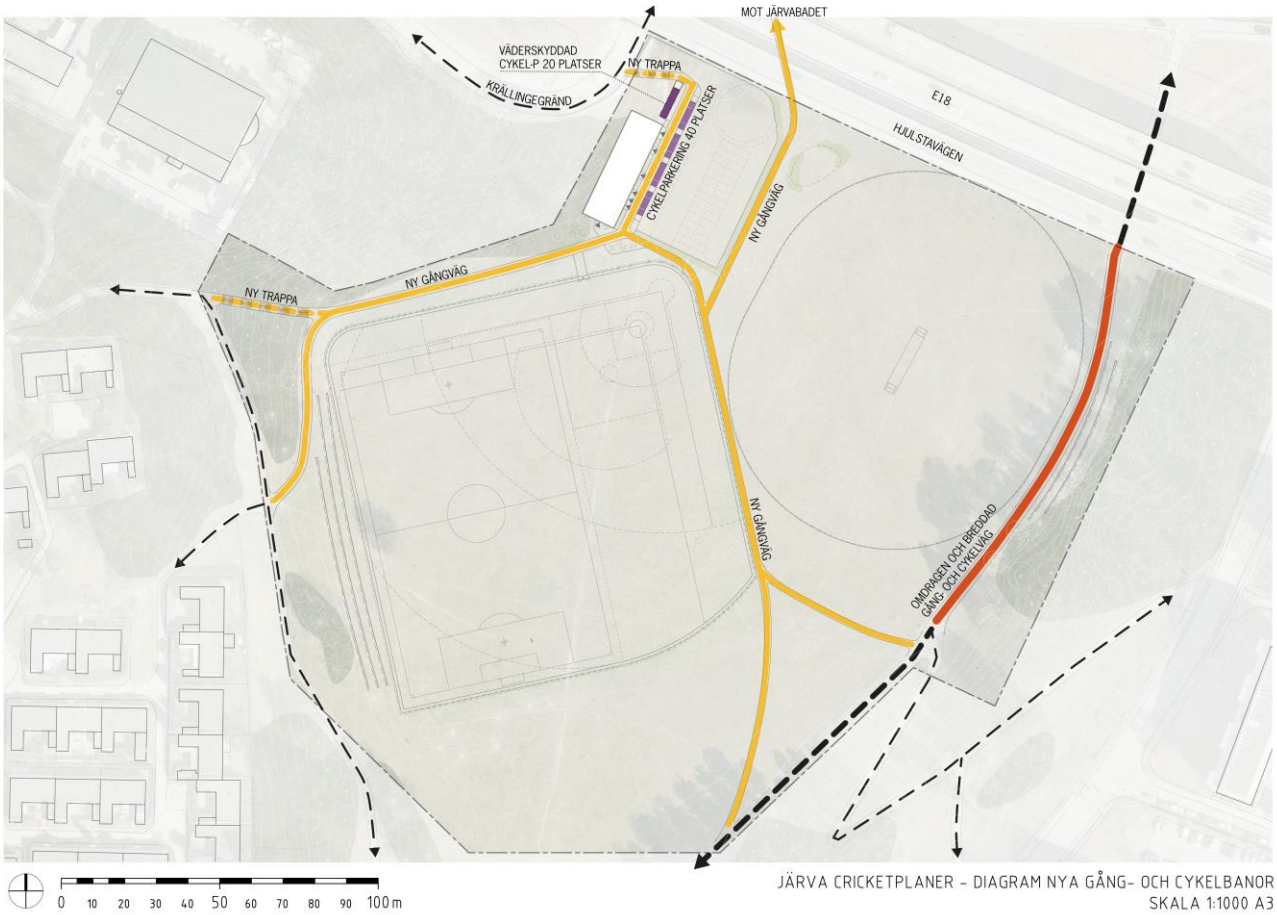
Nya gångbanor föreslås också i planområdets nordvästra del och ansluter till befintliga gångbanor. Befintlig gång- och cykelbana i planområdets östra del, som i dag är ett pendelcykelstråk, behöver flyttas något för att inrymma idrottsanläggningen. I samband med detta finns möjlighet att bredda denna till fyra meter.

En gångbana anläggs längs servicebyggnaden och ansluter till en trappa som leder gångtrafik till Krällingegränd. På den norra sidan av Krällingegränd finns en smalare gångbana som leder

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

upp mot busshållplats *Krällingegränd*, cirka 200 meter från planområdet.

Nya gångbanor inom parkmark ska anpassas efter naturmiljön och utgångspunkten ska vara att värdefulla träd sparas där det är möjligt. Schaktning ska undvikas i så stor utsträckning som möjligt.

Illustrationsplan som visar befintliga gång- och cykelbanor i svart streckad linje, nya gångbanor i gul linje och omdragen gång- och cykelbana i röd linje. Illustration: LAND Arkitektur

Cirka 60 parkeringsplatser för cykel föreslås varav cirka 20 väderskyddade platser. Samtliga cykelparkeringsplatser föreslås i anslutning till servicebyggnaden.

Tillgänglighet

Nya gångbanor ges en bredd om cirka två meter. Det ska gå att ta sig genom området på gångbanor utan brant lutning i nord-sydlig riktning. Den sluttande gångbanan som leder ner till den västra bollplanen samt gångbanan som ansluter till Krällingegränd håller en lutning på över 5 % på grund av topografiska skillnader.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Vid dessa gångbanor föreslås också några trappsteg. Det finns en alternativ gångbana som är tillgänglig i planområdets västra del. Krällingegränd, som leder upp till närmaste busshållplats, har delar som lutar cirka 10 % och är därmed inte tillgänglig i dag. Här tillkommer därmed ingen tillgänglig alternativ väg. Det finns möjlighet att förlänga gångbanan som föreslås genom planområdet i nord-sydlig riktning även utanför planområdet, under bron, för att sedan ansluta till Krällingegränd.

Dagvatten

Bebyggelseförslaget innebär att dagvatten renas och fördröjs inom planområdet genom anläggandet av en torrlagd damm, svackdiken och/eller regnbäddar. Mark ska vara tillgänglig för dessa funktioner vilket regleras genom bestämmelsen n_2.

Planområdet lutar åt norr och därmed planeras uppsamlande fördröjning närmst norra planområdesgränsen, mellan parkeringen och den östra bollplanen. En torrlagd damm ska dimensioneras för åtgärdsnivån på 200 m^3. Den torrlagda dammen ska gestaltas väl och blir en tillgång i den öppna dalgången. Dagvatten från större delen av området ska fördröjas och renas i den torrlagda dammen.

Ytterligare en reningsanläggning, i form av exempelvis svackdike eller regnbädd, placeras i anslutning till parkeringen för att rena det dagvatten som avrinner från servicebyggnad och parkering. På detta sätt uppnås tillräcklig rening för att inte försvåra möjligheten att uppnå MKN i recipienten. Ett svackdike kan antingen vara utformat som ett grönskande dike, ett grusfyllt dike eller en kombination av grönska och grus.

Från den torrlagda dammen kan dagvattenledningar ledas antingen till den befintliga dagvattenledningen eller med en egen anslutning till mottagande diken på norra sidan om E18.

Cricketplan

Eftersom den östra bollplanen ska bestå av en cricketplan med naturgräs innebär det att en stor del av den östra delen av planområdet i princip bibehåller den markanvändning, och därmed avrinningskoefficient, som för befintlig situation. Den östra delen av planområdet består till över 90 % av grönyta och bildar därmed en massiv översilningsyta. Fördröjning av dagvatten från planområdets östra del är därmed inte nödvändigt men dränerings- och dagvattenledningar som avvattnar bollplanen föreslås ändå ledas till dagvattendammen.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Konstgräsplan

För att säkerställa dagvattenhanteringen vid anläggande av en konstgräsplan enligt alternativ 1 ska marken runt konstgräsplanen vara tillgänglig för dagvattenanläggning vilket detaljplanen möjliggör. Ett svackdike med en bredd om 0,5 meter föreslås runt hela konstgräsplanen.

Gummigranulat som används i konstgräsplaner tar sig lätt ut med dagvattnet och kan förorena recipienten med mikroplaster. Ett flertal åtgärder förutom anläggandet av ett svackdike kan behöva genomföras för att minimera utsläppet av gummigranulat, och därmed mikroplaster.

Följande rekommendationer om gummigranulat är hämtat från Svenska fotbollsförbundets *Rekommendationer för anläggning av konstgräsplaner* (2017-04-10):

- Gummigranulat som hamnar utanför planen ska återföras. Planera så det finns ytor, gärna asfalterade eller grusade ytor täckta med markduk där snön från konstgräsplanen kan lastas för att återföra granulatet när snön har tinat.
- Dränerings- och dagvattenledningar leds via ett slutet system via en eller flera brunnar där filterlösningar kan placeras och vattenkvaliteten mätas.
- Dagvattenbrunnar bör utrustas med granulatfilter.
- Granulatfilter kan behövas även i duschrum.

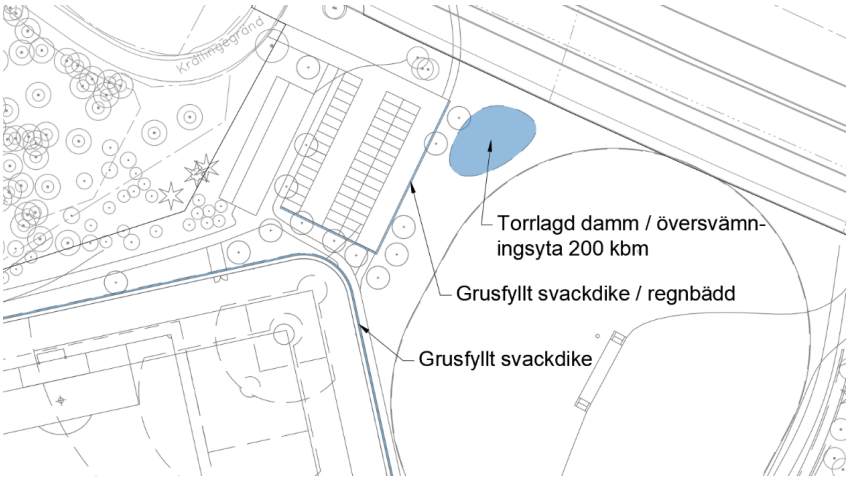
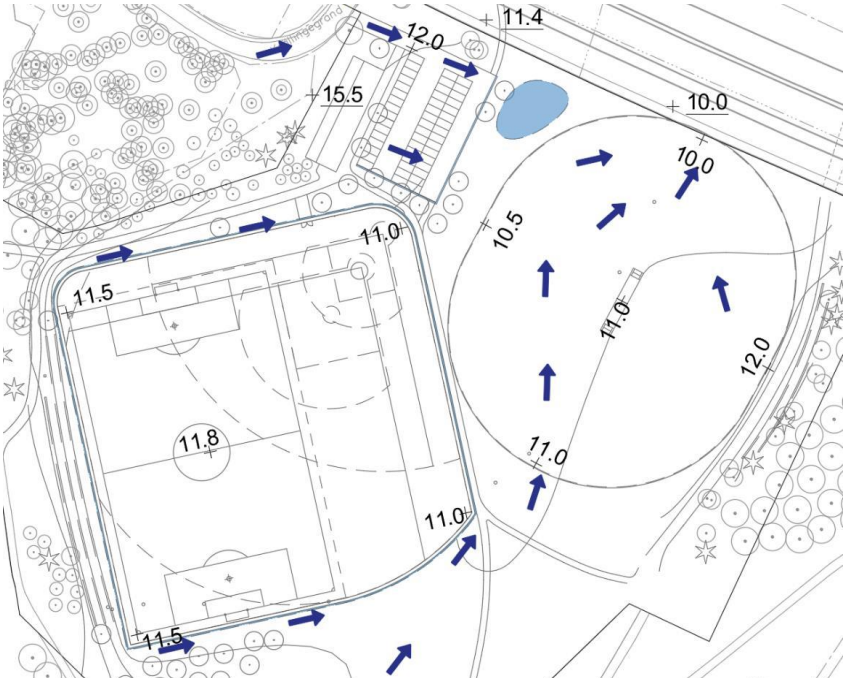

Illustration av dagvattenlösningar. Illustration: Ekologigruppen.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Skyfall

Ytlig avrinning av skyfallsvatten illustreras i figuren nedan. Höjdsättningen i detaljplanen innebär att det nuvarande skyfallsstråket som går genom den östra planen behålls. Servicebyggnaden ligger på en höjd säker för skyfall och det finns ingen ytterligare bebyggelse eller funktion som riskerar att skadas vid skyfall med den nya höjdsättningen. På grund av fördröjningsdammen minskar flödet från området vid skyfall.

Ytavrinning och skyfallsstråk. Illustration: Ekologigruppen.

Teknisk försörjning

Ledningar

Ledningsägare säkras tillgång till ledningar genom u-områden. Höjdbegränsning på u-områden ska studeras vidare under planarbetet.

Avfallshantering

Avfallshantering planeras i ett separat uthus invid angöringsvägen och parkeringen. Mellan vändplatsen där en sopbil kan angöra och sopstationen är det cirka tio meter.

Räddningstjänst

Avståndet mellan körbar väg och servicebyggnadens angreppspunkt överstiger inte 50 meter vilket möjliggör för räddningstjänstens räddningsinsats. Uppställningsplats för räddningsfordon finns framför servicebyggnaden och på parkeringen.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Konsekvenser

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL (2010) 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning behöver göras.

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte område av nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Sammantaget bedöms den planerade verksamheten inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa. De miljöfrågor som har betydelse för projektet har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Naturmiljö

Större delen av inventeringsområdet bedöms ha låga naturvärden. Ett smalt objekt längs planområdets västra sida har bedömts ha påtagligt naturvärde (klass 3). Objektet är ett barrblandskogsområde med nästan gamla tallar och granar samt en asp som är särskilt skyddsvärd och bedöms ha påtagligt biotopvärde och visst artvärde.

I området har två värdeelement i form av brynmiljöer med bärande buskar identifierats, längs den nordöstra kanten av naturvärdesobjektet.

Särskilt skyddsvärda träd (klass 1) och skyddsvärda träd (klass 2) påverkas inte negativt av detaljplanens genomförande. Ett särskilt skyddsvärt träd skyddas i detaljplanen. Särskilt skyddsvärda träd (klass 1) omfattas av samrådsskyldighet vid risk för påverkan.

Servicebyggnaden har placerats för att undvika att ett värdefullt träd (klass 3) ska påverkas negativt. Ett värdefullt träd behöver tas ner i samband med byggnation. Sittmurar och gångbanor placeras i närheten av ett antal träd som pekats ut som värdefulla och anpassning ska ske i så stor utsträckning som möjligt.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Miljökvalitetsnormer för vatten

Området är beläget inom det tekniska avrinningsområdet för ytvattenförekomsten Igelbäcken och Edsviken för vilken fastställda miljökvalitetsnormer ska följas.

Planförslaget bedöms inte påverka möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten eftersom näringsämnen eller förorenande ämnen inte tillförs Igelbäcken eller Edsviken. Dagvatten från planområdet fördröjs och tas om hand inom planområdet.

Landskapsbild

Den planerade idrottsanläggningen kommer att påverka landskapsbilden eftersom stora delar av gräsytan inom planområdet kommer att omvandlas till idrottsanläggning. Förändrade terrängförhållanden med anledning av utschaktning kan påverka upplevelsen av landskapsbilden och de naturliga höjdskillnaderna. Dagens landskapskaraktär av öppna och överblickbara gräsmarker och långa siktlinjer kommer förändras av den nya idrottsplatsen om alternativet med en multifunktionell bollplan anläggs i och med att stängsel kan komma att krävas runt bollplanerna. Alternativet med två cricketplaner bedöms inte påverka dalgångens karaktär i särskilt stor utsträckning.

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Planförslaget bedöms ge effekter på kulturmiljön dels genom förändrade samband mellan planområdet och områden norrut och söderut, och dels genom att karaktären på området förändras. Förslaget kan försämra förståelsen för Spångadalens agrarhistoria samt påverka de öppna siktlinjerna.

Den utschaktningen av mark som krävs, borttagandet av åkerholme, samt delvis hårdgjorda ytor runt servicebyggnad och parkering kommer att inverka negativt på kulturmiljön i och med att karaktären förändras då det mer eller mindre naturligt böljande gröna landskapet påverkas. Det är särskilt förslaget med en multifunktionell bollplan som påverkar de kulturhistoriska värdena då denna bollplan kräver något mer utschaktning av mark samt stängsel.

Cricketplanerna bedöms inte påverka platsens kulturhistoriska värden i någon högre grad i och med att de inte medför några större ändringar i marknivå och inte kräver stängsel. Även

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

dagvattendammen och sittmurarna bedöms vara ett inslag i dalgången som inte påverkar kulturvärdena negativt.

Servicebyggnaden placeras i brynzonen mellan dalgångens gräsyta och den sluttande skogbeklädda marken nordväst om planområdet, vilket bedöms vara en lämplig anpassning till landskapet.

En begränsning av höjd på belysningsmaster ska studeras vidare under planarbetet för att minimera påverkan på dalgångens kulturhistoriska värden.

Rekreation och upplevelsevärden

Planförslaget möjliggör nya stråk genom Spångadalen som tydligare kopplar samman Spångadalen med Järva friområde genom ytterligare en anlagd gångbana där det i dag är en upptrampad stig.

Planförslaget bidrar till att tillgängliggöra och tydliggöra norra Spångadalen med en målpunkt. Idrottsanläggningar och nya gångbanor bidrar till möjligheter för vardagsrekreation och motion.

Områdets befintliga karaktär av öppna landskapsrum, möjligheter till spontan lek och sportutövande förändras av den nya anläggningen. Möjlighet till naturrekreation finns kvar i andra delar av Spångadalen samt i utkanten av planområdet. Inom planområdet tillkommer sittplatser i parkmiljö där människor kan mötas och se på idrott.

Störningar och risker

Buller

Platsen bedöms vara lämplig för idrottsändamål utifrån buller. Buller från vägtrafik kommer maskera en stor del av ljudet från idrottsanläggningen. Högtalaranläggningar ska placeras så att störning till närliggande bostäder undviks.

Rop och skrik från publik på sittmurar bedöms vara den största risken för störningar för angränsande boende. Det gäller främst för boende i radhusen väster om idrottsanläggningen. Tävlingar med publik bör därför förläggas till tider då risken för störningar är som minst. Med nuvarande placering av den västra sittmuren för publik är publiken vänd bort från närmast angränsande

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

bostadshus, vilket är positivt för bullersituationen. Publik på andra sidan av fotbollsplanen medför större risk för störning. Ingen yta är avsedd för sittande publik i detta läge. En begränsning av höjd på belysningsmaster ska studeras vidare under planarbetet.

Översvämningsrisker

Det befintliga skyfallsstråket som leds genom området i dag och rinner ut vid den östra cricketplanen behålls för att inte påverka skyfallsflödet norr om området och runt bron. Detta sker genom att reglera plushöjder. Ingen bebyggelse eller övrig verksamhet riskerar att skadas vid eventuellt stående vatten inom området. Vidare bör flödet vid skyfall ut från området minska mot dagens situation efter anläggning av den torrlagda dammen.

Belysning

Belysning vid idrottsplaner ska monteras och riktas så att närliggande bostäder och trafik inte bländas eller störs. Enligt genomförd utredning av sportbelysning kan de radhus på Spånga kyrkväg som är närmast planområdet uppleva belysningen som störande när båda bollplanerna är fullt upplysta. Befintliga träd har inte tagits i beaktning för beräkningar och vidare utredning krävs därmed under detaljprojektering.

Farligt gods

På E18 och Hjulstavägen parallellt med E18 passerar ett stort antal fordon per dygn, men flödet kommer inte påverkas av den nya verksamheten. Med utgångspunkt i genomförd riskinventering som berört E18, Hjulstavägen och drivmedelsstationen vid Krällingegränd har bedömningen gjorts att endast farligt gods-transporter på E18 erfordrat ytterligare analys i form av kvantifiering av risknivån. Både transporter med farligt gods till drivmedelsstationen som transporteras via Hjulstavägen och drivmedelsstationen i sig är på ett sådant avstånd till planområdet att ingen vidare analys krävs.

Bedömning är att föreslagen användning är lämplig ur risksynpunkt, att den är väl avvägd i förhållande till riskexponering samt att flera grundläggande riskreducerande åtgärder inarbetats i förslaget, så som lämpliga skyddsavstånd och disponering av ytor inom planområdet.

Cricketplanen placeras förhållandevis nära E18 (14 meter). Mot bakgrund av hur cricket spelas och den aktuella omgivningen med öppna fält och gång- och fordonspassager bedöms detta vara acceptabelt. Enstaka spelare förväntas endast förhållandevis

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

kortvarigt under spelet vistas i närområdet till vägen. Här bör även poängteras att det inte bedöms vara relevant att ange ett specifikt skyddsavstånd till cricketplanen då spelare kan vistas även utanför bollplanens gränser.

Parkeringsplatser placeras 28 meter från E18, vilket bedöms vara lämpligt då detta inte är en plats där stadigvarande vistelse förväntas. Omklädningsrumsbyggnad placeras 40 meter från E18, vilket bedöms vara ett väl tilltaget skyddsavstånd. Avståndet till närmsta läktare, det vill säga yta där människor förväntas uppehålla sig stadigvarande, överstiger 40 meter. Den större läktaren placeras på mer än 150 meter ifrån E18.

Trafik

Biltrafik

Som mest förväntas 400 besökande till anläggningen vilket främst sker under större cricketmatcher som vanligtvis äger rum under eftermiddagar och kvällar på helger, under perioden mars-november.

Den föreslagna bilparkeringen om 46 platser innebär att gator eller parkeringsområden i intilliggande områden inte ska behöva belastas av besökare till idrottsanläggningen. Dimensioneringen av parkeringsplatser ställer krav på att många besökare till idrottsanläggningen väljer annat färdmedel än bil vilket också är bedömningen. Det finns en risk att besökare till andra målpunkter i närområdet kommer nyttja idrottsanläggningens parkering, vilket den inte är dimensionerad för. Det finns behov av att se till parkeringssituationen i ett större sammanhang för att säkerställa trafiksäkerhet och att bilar inte parkerar inom kulturreservatet och parkmark.

Trafikflödet på E18 och Hjulstavägen kommer inte påverkas av detaljplanens genomförande.

Infarter till området

En infart planeras från Krällingegränd till idrottsområdets parkering. Konsekvensen för infarten från Krällingegränd bedöms bli liten eftersom Krällingegränd inte är högt trafikerad förutom vid tider då Järvabadet är öppet.

Gång och cykel

För gående och cyklister bedöms tillgängligheten till området bli god då befintliga gång- och cykelbanor kan ligga kvar med vissa justeringar av en väg. Nya gångbanor ansluter också till

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

idrottsanläggningen från de befintliga gång- och cykelbanor som går öst och sydväst om planområdet. En ny gångkoppling föreslås ansluta till Krällingegränd för att förbättra kopplingen för gångtrafik och bussresenärer från hållplatsen Krällingegränd. Cykelparkeringar, både med och utan väderskydd, placeras nära servicebyggnadens entréer vilket uppmuntrar resor med cykel.

Åtgärder för att uppmuntra cykling kan också vara information till föreningar och klubbar som nyttjar idrottsplanerna. Viktigt är även att se till så att cykelparkeringen medger olika typer av cyklar, så att exempelvis även lastcyklar får bra möjligheter att användas.

Barnkonsekvenser

Planförslaget bedöms ha positiva konsekvenser för barn genom tillskapandet av nya ytor att utöva idrott samt en samlingsplats att umgås på. Utövande av idrott främjar god hälsa och möjliggör en meningsfull fritid för barn. Cricket är en växande sport och planförslaget förbättrar möjligheterna för utövare av cricket. Planförslaget förbättrar möjligheterna att röra sig genom Spångadalen genom gång och med cykel.

Tidplan

Utifrån att erforderligt underlag för detaljplanens framtagande levereras enligt uppsatt projekttidplan samt att det under planprocessen inte tillkommer eller uppdagas nya omständigheter, som inte kunnat förutses, förväntas följande tidplan:

Samråd: 18 maj- 28 juni 2021
Granskning: januari 2022
Antagande: april 2022

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Genomförande

Organisatoriska frågor

Ansvarsfördelning
Stadsbyggnadsnämnden genom dess stadsbyggnadskontor ansvarar för upprättande av detaljplan med tillhörande handlingar samt myndighetsutövning vid bygglov och bygganmälan.

Lantmäterimyndigheten ansvarar för erforderliga fastighetsbildningsåtgärder, på fastighetsägarens initiativ och bekostnad.

Fastighetskontoret ansvarar för uppförande av bebyggelse och anläggning på kvartersmark och allmän platsmark. Fastighetskontoret bekostar fastighetsbildningsåtgärder.

Idrottsförvaltningen ansvarar för skötsel och drift av idrottsanläggningen. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och trafikkontoret ansvarar för skötsel och drift av allmän plats park.

Huvudmannaskap
Kommunen är huvudman för allmän plats.

Avtal
Planavtal har tecknats med fastighetskontoret för att täcka kontorets kostnader i samband med upprättande av detaljplanen.

Avtal ska tecknas mellan Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, idrottsförvaltningen och trafikkontoret gällande drift och skötsel.

Verkan på befintliga detaljplaner

Planförslaget innebär att befintliga detaljplaner Pl 6827, Pl 6630 och Pl 1999–08897 helt upphör att gälla inom planområdet.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastigheter, marksamfälligheter och ägoförhållanden
Planområdet omfattar del av fastigheten Akalla 4:1. Berörd fastighet ägs av Stockholms kommun.

Användning av mark
Föreliggande planförslag redovisar avgränsning mellan kvartersmark och allmän platsmark. Planförslaget möjliggör

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

markanvändning för besöksanläggning för idrottsändamål inom kvartersmark. Allmän platsmark anläggs som park.

Fastighetsbildning

Lantmäterimyndigheten ansvarar för erforderliga fastighetsbildningsåtgärder, på fastighetsägarens initiativ och bekostnad. Lämplighet avseende fastigheters utformning med mera prövas vid lantmäteriförrättning.

Planen kan genomföras utan fastighetsbildning men planförslaget möjliggör bildande av en eller flera fastigheter för idrottsändamål. Mark utlagd som allmän platsmark i planförslaget ligger redan inom fastigheter ägda av Stockholms stad i dag och behöver inte därmed inte regleras.

Inlösenrätt/-skyldighet avseende allmän plats

Mark som enligt detaljplanen ska utgöra allmän plats kan kommunen lösa in med stöd av 6 kap. 13 § Plan- och bygglagen. Kommunen har också en inlösenskyldighet enligt 14 kap. 14 §. Avsikten är dock att kommunen och berörda fastighetsägare innan detaljplanen antas ska träffa avtal om marköverföringarna. Markreservat för allmän gångtrafik (x-område) innebär en inlösenskyldighet för kommunen (PBL 14:18).

Rättigheter

Inom planområdet finns inga befintliga rättigheter. För att säkerställa befintliga ledningar inom planområdet har mark reservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (u) avsatts. Det möjliggör för inrättande av ledningsrätt eller servitut för att säkra rätten för dessa ledningar.

Markreservat för allmän gångtrafik har avsatt (x). Rätten kan säkras genom inrättande av servitut.

Ekonomiska frågor

Kostnader på kvartersmark

Stockholms stad genom fastighetskontoret står för kostnaderna för genomförandet av exploateringen inom kvartersmark samt för återställande- och anslutningsarbeten på allmän plats och som är en följd av byggaktörens bygg- och anläggningsarbeten inom kvartersmark.

Kostnader på allmän plats

Stockholms stad genom fastighetskontoret står för kostnaderna för genomförandet av exploateringen inom allmän plats.

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

Kostnader inom allmän plats genereras till följd av anläggande av nya gångbanor, sittmurar, plantering av träd och återställning av allmän plats i anslutning till kvartersmark.

Teknisk infrastruktur
Fastighetskontoret bekostar anslutning till befintliga vatten- och avloppsledningar, el- och teleledningar samt fjärrvärmeledningar.

Flytt av ledningar
Fastighetskontoret bekostar erforderliga flyttar och eller borttagande av befintliga ledningar till följd av detaljplanens genomförande.

Fastighetsbildning
Lantmäterimyndigheten ansvarar för erforderliga fastighetsbildningsåtgärder, på fastighetsägarens initiativ och bekostnad. Fastighetsbildning bekostas av fastighetskontoret.

Dagvatten
Fastighetskontoret bekostar åtgärder för att hantera dagvatten.

Kostnader för miljöskyddsåtgärder
Fastighetskontoret bekostar eventuella miljöskyddsåtgärder till följd av idrottsanläggningen.

Grönkompensation
Kompensationsåtgärder för ianspråktagande av naturvärdesområden och påverkan på ekologisk infrastruktur bör om möjligt vara inriktade på att stärka livsmiljöer för groddjur. Nya träd föreslås ersätta träd som tas ner med anledning av detaljplanens genomförande. Nya träd ska vara likvärdiga de träd som behöver tas ner. Åldriga, döende eller döda träd bör inte med automatik tas bort då de ofta är viktiga för den biologiska mångfalden. Nyplantering av träd kan förbättra spridningsvägar genom Spångadalen.

Tekniska frågor

Teknisk infrastruktur
Den tillkommande bebyggelsen ansluts till befintliga vatten- och avloppsledningar, el- och teleledningar samt fjärrvärmeledningar.

Dagvatten
Om konstgräsplan anläggs ska ytan runt konstgräsplanen vara tillgänglig för ett svackdike om 0,5 meter eller annan åtgärd som säkerställer filtrering och rening av granulat så att utsläpp av mikroplaster till recipienten minimeras. Dagvatten hanteras

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526

genom att anlägga ett ytligt fördröjningsmagasin, svackdiken och/eller regnbäddar.

Masshantering
Planförslaget medför en andel jordschakt då marken i områdets västra del sänks något i förhållande till befintlig mark. Viss möjlighet att återanvända massor inom arbetsområdet finns. Möjligen kan det också utredas om det finns närliggande områden som kan användas för att ta hand om massor för att på så sätt minska antalet transporter. Masshanteringsplan ska tas fram i byggskedet.

Genomförandetid
Detaljplanens genomförandetid är fem år räknat från det datum planen får laga kraft.

Louise Heimler
planchef

Siri Ersson
stadsplanerare

Godkänt dokument - Louise Heimler, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2021-05-11, Dnr 2020-06526